



## *The Hebrew University of Jerusalem*

### *Syllabus*

## *From Birth to Death in Medieval Europe: A Jewish-Christian Comparison - 13407*

*Last update 02-09-2015*

*HU Credits: 2*

*Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)*

*Responsible Department: history of jewish people & contemporary jewry*

*Academic year: 0*

*Semester: 1st Semester*

*Teaching Languages: Hebrew*

*Campus: Mt. Scopus*

*Course/Module Coordinator: Prof. Elisheva Baumgarten*

*Coordinator Email: [elisheva.baumgarten@mail.huji.ac.il](mailto:elisheva.baumgarten@mail.huji.ac.il)*

*Coordinator Office Hours: Wed 11-12*

---

Teaching Staff:

Prof Elisheva Baumgarten

Course/Module description:

*This course will concentrate on life cycle rituals as celebrated by medieval Christians and Jews in northern Europe. We will examine the use of a variety of anthropological methods and discuss how these methods can be used to help further historical research. The central rituals studied will be based on medieval sources but these will be compared to rituals from other times and places and to contemporary Muslim rituals.*

Course/Module aims:

*The course will seek to introduce students interested in all historical periods to new methods and their implications. A special focus will be on anthropology and its use in historical studies. We will also devote attention to different types of primary sources and to basic skills in academic writing*

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

*seminar paper, presentation skills, basic research, experience reading materials from other disciplines*

Attendance requirements(%):

100

*Teaching arrangement and method of instruction: frontal, group discussions, individual presentation, draft reading*

Course/Module Content:

*Rituals of education  
Birth Rites- formal and informal  
Marriage  
Death  
Jewish-Christian comparison*

Required Reading:

---

### שיעור 1 19.10

מבוא: טקסים וטקסיות בימי הביניים. בין יהודים לנוצרים  
מהו טקס? מה הם טקסי חיים? יהודים ונוצרים בימי הביניים

קריאת רשות:

Arnold Van Gennep, *Rites of Passage* (Chicago, 1975), PAGES

Victor W. Turner, *Ritual Practice, Structure and Anti Structure*, New York, 2004,  
94-130; 131-165

ובעברית: התהליך הטקסי: מבנה ואנטי מבנה, תל אביב 2004, 2009 נמצא בשמורים ובגישה  
אלקטרונית.

### שיעור 2 26.10

קריאת חובה לקראת 26.10:

איבן מרקוס, טקסי ילדות, ירושלים תשנ"ח, 56-11.

Ivan G. Marcus, *Rituals of Childhood. Jewish Acculturation in Medieval Europe* ( New  
Haven-London, 1996), ch. 1 and 2.

קריאת רשות

שולמית שחר, ילדות בימי הביניים, תל אביב תש"ן, עמ' 176-165.

Ephraim Kanarfogel, *Jewish Education and Society in the High Middle Ages* (Detroit,  
1992), pp. 15-32, 119-134; 33-41, 134-141.

ובתרגום עברי: החינוך והחברה באירופה הצפונית בימי הביניים, תל אביב, תשע"ג, 58-9.

ישראל מ' תא-שמע, "טקס החניכה בישראל, מקורותיו, תולדותיו, סמליו ודרכי התפתחותו", תרביץ, סח  
(תשנ"ט), עמ' 587-598.

### שיעור 3 2.11

קריאת חובה לקראת 2.11

יומן קריאה:

Eric Hobsbawm, "Introduction: Inventing Traditions," *The Invention of Tradition*, ed.  
Eric Hobsbawm and Terrence Ranger (eds.) (Cambridge and New York, 1983), 1-14.

קריאת חובה נוספת: מרקוס, טקסי ילדות, פרקים 3, 4.

קריאת רשות:

Kathryn Ann, "The Cultural Construction of Childhood: Baptism, Communion and  
Confirmation", *Women, Marriage and Family in Medieval Christendom. Essays in  
memory of Michael M. Sheehan*, eds. Constance M. Rousseau and Joel T. Rosenthal  
(Kalamazoo 1998), 255-88.

יורם בילו, "ממילה למלה: ניתוח פסיכו-תרבותי של הבניית זהות גברית בטקסי ילדות בחברה היהודית",  
אלפיים 19 (תש"ס), עמ' 16-46.

### שיעור 4 9.11

קריאת חובה לקראת 9.11

Pierre Bourdieu, "Rites as Acts of Institution", *Honor and Grace in Anthropology*,  
eds. John G. Peristiany and Julian Pitt-Rivers, (Cambridge, 1992), 81-88.

Joseph Lynch, "Spiritale Vinculum: The Vocabulary of Spiritual Kinship in Early  
Medieval Europe," in *Religion, Culture and Society in the Early Middle Ages*, eds.

Thomas X. Noble and John J. Contreni (Kalamazoo, 1987), 181-204.

קריאת רשות

ניסן רובין, ראשית החיים. טקסי לידה, מילה ופדיון הבן במקורות חז"ל, תל אביב 1995, עמ' 77-121  
170-189.

יעקב מ' שפיגל, "האשה כמוהלת - ההלכה וגלגוליה בסמ"ג", סידרא, ה (תשמ"ט), 157-149.

---

Bossy John, "Blood and Baptism: Kinship, Community and Christianity in Western Europe from the Fourteenth to the Seventeenth Centuries", *Sanctity and Secularity: The Church and the World*, ed. Derek Baker, (Studies in Church History, 10), (Oxford, 1973), 129-13.

או

Bossy John, "Godparenthood: The Fortunes of a Social Institution in Early Modern Christianity", *Religion and Society in Early Modern Europe 1500-1800*, ed. Kaspar von Greyerz (London-Boston-Sydney, 1984), 194-201.

שיעור 5 16.11

קריאת חובה לקראת 16.11

Susan Karant-Nunn, *The Reformation of Ritual*, Routledge: London and New York, 1997, ch. 5.

או

Gail Mc Murray Gibson, "Blessing from Sun and Moon: Churching as Women's Theater" in Barbara A. Hanawalt and David Wallace (eds.), *Bodies and Disciplines: Intersections of Literature and History in Fifteenth Century England* (St. Paul, 2000), 139-54.

קריאת רשות

Adrian Wilson, "The Ceremony of Childbirth and its Interpretation" in Valerie Fildes (ed.), *Women as Mothers in Pre-Industrial England, Essays in Memory of Dorothy Mc Laren*, Routledge: London and New York, 1990, p. 68-107;

Paula Marie Rieder, *On the Purification of Women. Churching in Northern France 1100-1500*, New York, 2006.

יצחק (אריק) זימר, "ימי הטוהר של היולדת", עולם כמנהגו נוהג: פרקים בתולדות המנהגים, הלכותיהם וגלגוליהם, ירושלים, תשנ"ו.

שיעור 6 23.11

לקראת עבודה. הוראות יחולקו בשיעור 5.

שיעור 7 30.11

קריאת חובה לקראת 30.11

טקסטים של מקורות ראשוניים שיחולקו מראש ועליהם יכתב יומן הקריאה.

קריאת רשות:

Lotte Motz, "The Winter Goddesses: Percht, Holda and Related Figures", *Folklore*, 116 (1984), 151-66.

שיעור 8 7.12

קריאת חובה לקראת 7.12

Jack Goody, "Against Ritual: Loosely Structured Thoughts on a Loosely Defined Topic," in *Secular Ritual*, ed. Sally F. Moore and Barabara G. Myerhoff (Assen, 1977), 25-35.

קריאת רשות:

שלמה המבורגר, שרשי מנהג אשכנז, בני ברק, תשנ"ה, עמ' 383-412.

ארנסט נ"צ, "על ההול-קרייש", ידע עם. במה לפולקלור יהודי, ז [52] (תשכ"ב), עמ' 86-88.

Jill Hammer, "Holle's Cry: Unearthing a Birth Goddess in a German Jewish Naming Ceremony", *Nashim* 9 (2005), 62-87.

שיעור 9 14.12

קריאת חובה לקראת 14.12

Ruth Mazo Karras

---

שיעור 10 21.12

קריאת חובה לקראת 21.12

Elliott Horowitz and Esther Cohen, "In Search of the Sacred: Jews, Christians and the Ritual of Marriage in the Later Middle Ages", *Journal of Medieval and Renaissance Studies* 20 (1990), 225-49.

קריאת רשות

אביטל דוידוביץ-אשד, "בין קליעה לכליאה", *זמנים* 188 (2012), 50-61.

אברהם גרוסמן, *חסידות ומורדות, ירושלים, תשס"ג*, 63-173, 398-458.

שיעור 11 28.12

קריאת חובה לקראת 28.12

Philippe Ariès, "The Hour of Our Death, in *Death, Mourning and Burial. A Cross Cultural Reader*, ed. Antonius C.G.M. Robben (Boston, 2004), 40-48

Israel Abrahams, *Hebrew Ethical Wills* (Philadelphia, 1898), 2: XX

קריאת רשות

Harvey E. Goldberg, *Jewish Passages: Cycles of Jewish Life* (Berkeley: University of California Press)

שיעור 12 4.1

קריאת חובה לקראת 4.1

Megan Mc Laughlin, *Consorting with Saints. Prayers for the Dead in Early Medieval France, Ithaca and London* 1994, 24-54.

Steinheim database of epitaphs: <http://www.steinheim-institut.de:50580/cgi-bin/epidat>

קריאת רשות

רמי רינר, "אבן שכתוב עליה: תוארי הנפטרים על מצבות בית העלמין בווייצבורג 1147-1346" *תרביץ* עח (תשס"ט), 123-152.

שיעור 13 ושיעור 14 הצגת עבודות

### Additional Reading Material:

#### Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 0 %

Presentation 20 %

Participation in Tutorials 15 %

Project work 25 %

Assignments 0 %

Reports 40 %

Research project 0 %

---

Quizzes 0 %  
Other 0 %

Additional information: